

FNV OVER WERK & MANTELZORG

VINCENT THEPAS

5 MAART 2026 |

INHOUD

- 1. Het vraagstuk**
 1. Ontwikkelingen
 2. Aannames achter 'meer mantelzorg'
- 2. De mensen waar het over gaat**
 1. Zorgprofessionals
 2. Mantelzorgers
- 3. Conclusies FNV**
- 4. Het SER-advies**

1 HET VRAAGSTUK

5 MAART 2026 |

Welke trends zien we?

- We worden allemaal ouder
- Druk op mantelzorgers neemt toe
- Druk op zorgprofessionals neemt toe
- Toegankelijkheid zorg onder druk
- Bezuinigingen: zorg (waaronder: gehandicaptenzorg & wijkverpleging & WMO)
- **Verschuiving formele zorg naar informele zorg**

Waarom zet de overheid in op meer mantelzorg?

Achterliggende aannames:

1. **Vergrijzing.** We worden steeds ouder en dus stijgt de vraag naar zorg
2. **Ontlasting formele zorg.** De formele zorg kan het niet meer aan, dus we moeten meer mantelzorgen
3. **Bredere arbeidsmarktkrapte.** Steeds meer mensen werken in de zorg, problematisch?
4. **Potentie 'extra zorgzaamheid'.** We zorgen nu nog niet genoeg voor elkaar

Mantelzorgvisie FNV

Vergrijzing (Meer vraag naar zorg, meer met pensioen)

Schaarste in mensen
(personeelskrapte in zorg en arbeidsmarktbreed, vergrijzing)

Druk op zorg als publieke voorziening (krapte, toegankelijkheid, kwaliteit van werk, verhouding formeel-informeel)

Druk op mantelzorgers (grip op eigen leven, werk-privé balans, bestaanszekerheid)

Spoiler:**Simpelweg 'meer mantelzorgen' is niet de oplossing**

Waarom?

- We doen het al heel veel
- Maar 24 uur in één dag
- Professionele zorg is er niet zonder meer mee geholpen
- Is dit de manier om zorg en arbeidsmarkt 'slim' te organiseren?
- **Het blijft mensenwerk**

DE MENSEN WAAR HET OVER GAAT

5 MAART 2026 |

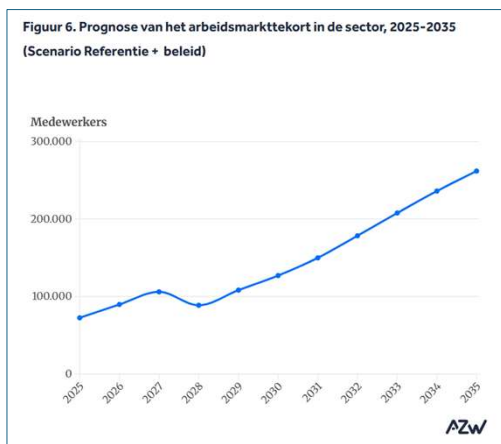
Perspectief 1: de zorgprofessional

- 1,51 miljoen medewerkers (2025)
- 84% is vrouw
- Hoge werkdruk (uitstroom & ziekteverzuim)
- **Beroepsgroep die het meeste mantelzorg geeft**
- Enquête: veel waardering voor mantelzorger, ook veel zorgen (overbelasting & ongelukken)

5 maart 2026

Figuur 6. Prognose van het arbeidsmarkttekort in de sector, 2025-2035
(Scenario Referentie + beleid)

Cijfers in perspectief: (2025)

Eenheid	Cijfer
1.51 miljoen werknemers	1.51 Miljoen
Verwachte groei werknemers	1.702.500 (2025) 1.799.500 (2035) +6%
Huidige tekort	72.600
Uitstroom Zorg & Welzijn	148.900
Uitstroom VVT	51.600
Jonge uitstromers p.j.	40% (70.000)

Perspectief 2: de mantelzorger

- +5 miljoen mantelzorgers
- Divers, maar maar grote meerderheid vrouw
- Maatschappelijke waarde (2021): 21 miljard euro
- **GGD, 2023: 23,7% mantelzorgers op werkende leeftijd zwaarbelast**
- **Ervaren het vaak als betekenisvol**

Wat betekent ‘meer mantelzorg’ voor mantelzorgers zelf?

- **Meer taken** (zorg en ondersteuning) komt bij jou te liggen
- **Minder anderen** waarmee je die taken kan delen
- **Minder formele zorg & ondersteuning** die werk bij jou werk weg kan nemen
- **Druk aan meerdere kanten** (meer zorgen, meer werken)
- **Hulp & ondersteuning?** Ingewikkeld

Kernprobleem: combinatiedruk
Groeierende druk op werk & zorg & vrije tijd

?

Helft mantelzorgers vreest combinatie werk en zorg niet vol te houden

‘Mantelzorg nu duizendingendoekje voor falend zorgbeleid’

Doris Ajan de Boer

16 januari 2020

Politieke partijen aan de formatietafel maken een grote fout als ze denken te kunnen bezuinigen op de zorg door meer reguliere zorg naar mantelzorgers over te hevelen. Dat blijkt uit een grootschalige enquête onder ruim 2000 FNV-leden die mantelzorg verlenen. Meer dan de helft (55,3 procent) van de mantelzorgers maakt zich nu al zorgen of zij het mantelzorgen nog wel kunnen volhouden.

DE ENQUÊTE IN HET KORT

In totaal hebben 2362 mensen vragen ingevuld. Een gedeelte deed dat vanuit de rol van mantelzorger (1.998), een deel deed dat vanuit de rol van zorgprofessional (251). Er is ook een groep mensen die het als zorgontvanger had aangeklikt. Een deel van de respondenten deed dat als zorgontvanger. Op hen waren de vragen in deze enquête niet gericht, dus zij zijn wel in het totaal meegerekend, maar hebben geen antwoorden gegeven.

Wat cijfers om te 'highlighten':

Mantelzorgers hebben het meest behoefte aan:

1 betaald verlof

2 erkenning en hulp op werk

3 hulp bij administratie en regiszaken

4 zegenstap over werkdagen

55,4%

maakt zich zorgen of zij de mantelzorg nog wel vol zullen houden

45,9%

van de respondenten geeft aan **steeds meer** verzeeld te raken, 10,7% anderen staan zelfs op omvallen

82,1%

van de respondenten is niet tevreden met hun werk **privé** salaris. 61,4% geeft aan behoefte te hebben aan meer vrije tijd

23,1%

geeft aan door mantelzorg **lijp** **meer met vakantie** te kunnen

32,4%

van de respondenten die een kostenrekening maken geeft aan **1200-6000 euro per jaar aan kosten (enkosten + minder inkomen) te hebben** als gevolg van hun mantelzorg. Bij 9,4% gaat het om meer dan 6000 euro per jaar

58,5%

van de zorgprofessionals maakt zich zorgen dat de **ongelukken** **toenemen** wanneer zorgverdelingen naar mantelzorgers worden verschoven

7

Signaal 1: steeds vaker overbelast

Oververmoeid

- **55,4%** weet niet of ze het nog vol blijven houden
- **45,9%** steeds meer vermoeid, 10,7% staat op omvallen
- Niet alleen fysieke, maar ook emotionele vermoeidheid

Werk-privé balans weg

- **82,1%** ontevreden met werk-privé balans
- **61,4%** behoefte aan meer tijd voor mezelf
- **Bereid meer te doen, ook als het nu al te veel is**

“Ik werk 3 à 4 dagen in de week. De andere dagen gaan op aan mantelzorg, wat niet handig is omdat ik gezien mijn eigen gezondheid max 3 à 4 dagen kan werken. Dit is eigenlijk teveel maar kan niet anders”

Signaal 2: mantelzorg is onbetaald, maar niet gratis

- **32,4%:** kost het 1200-6000 euro per jaar
- **9,4%:** kost het meer dan 6000 euro per jaar
- Veel zitten 'vast in deeltijd' of kunnen minder werken
- **44,2%:** redelijk tot zeer negatieve invloed op carrière

Signaal 3: mantelzorgers weten goed wat ze nodig hebben

1. Betaald verlof
2. Erkenning en hulp op werk
3. Hulp bij regel en papierwerk
4. Meer zeggenschap over mijn werktijden

(grootste irritatie: dingen regelen bij de gemeente)

Conclusies FNV

1. **Realistische blik** op mantelzorg en potentie voor groei
2. **Gezondere balans** tussen werk, zorg & privé is essentieel
3. **De zorgprofessional** is vooral geholpen met investeringen in kwaliteit van werk, zelf relatief hoog 'risico' op mantelzorg
4. **Ondersteuning moet beter** en minder ingewikkeld
5. **Bezuinigingen zorg** icm verschuiving naar mantelzorg zijn onverantwoord

Dus: én-én. Professionele zorg versterken én mantelzorger ondersteunen

Aanbevelingen SER-advies

1. **Betaald verlof** (8 weken, 70%, bodem wettelijk minimumloon)
2. **Goede balans professioneel & informeel** (professionals en mantelzorgers zijn niet inwisselbaar)
3. **Tegengaan uitstroom professionals** (doelen en maatregelen)
4. **Keuzevrijheid mantelzorger** (als uitgangspunt)
5. **Minder ingewikkelde procedures voor hulp** (minder bureaucratie, domeinoverstijgend indiceren)